

weekeind

Knack

zomer
nummer

Zeilen

op de Adriatische Zee

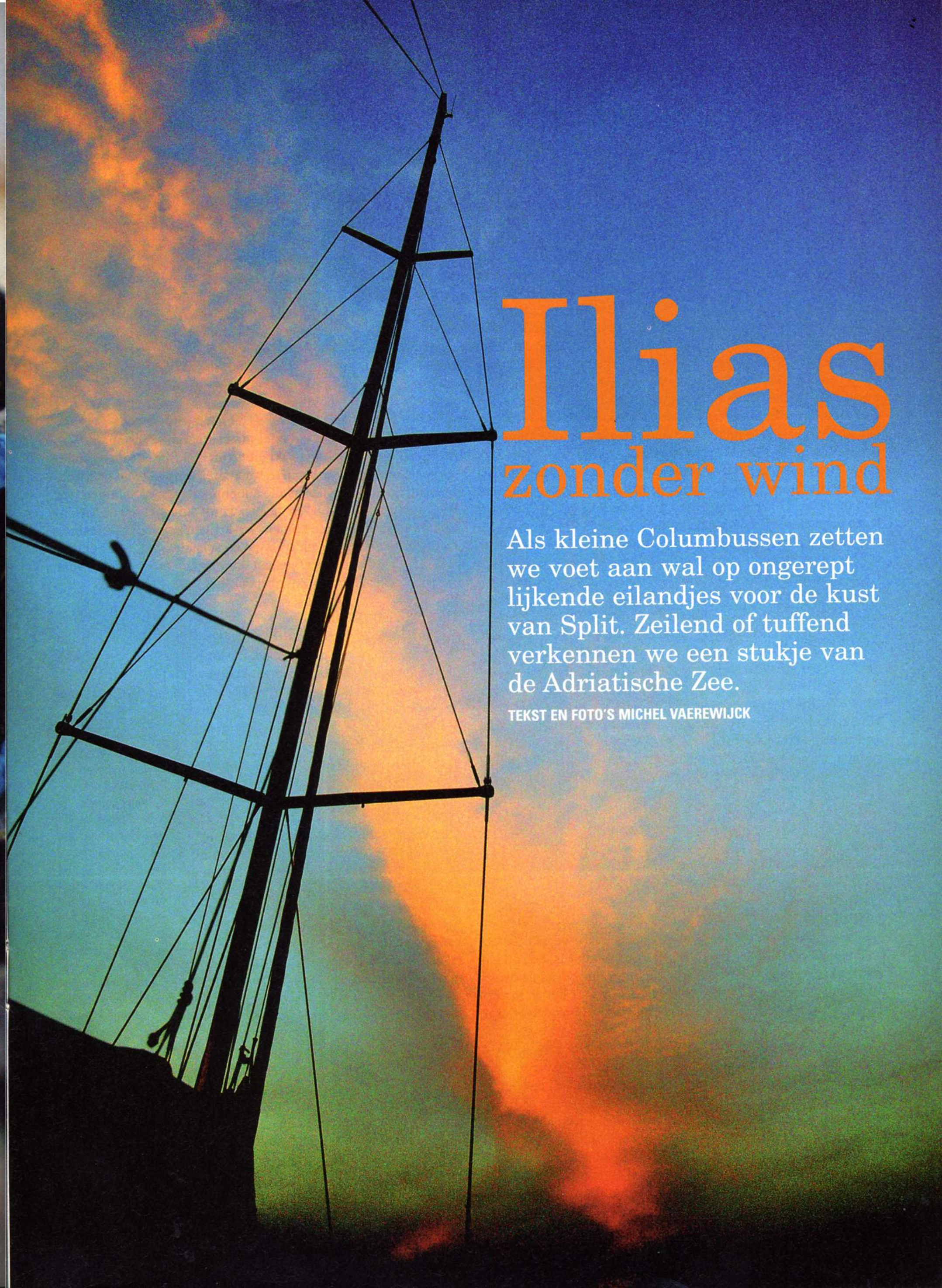
Reinhold Messner
& De klimmer
& de berg

Bulgarije
de nieuwe buur

De Grote
Gevoelens
Heimwee

reizen / zeilen op de adriatische zee

Onze First 48 tekent zich scherp af tegen de avondlucht. De Adriatische hemel kleurt elke avond spectaculair anders. Links: op een zeilboot hebben alle touwen een naam, moeilijk voor leken om daar wijs uit te raken.

Ilias zonder wind

Als kleine Columbussen zetten we voet aan wal op ongerept lijkende eilandjes voor de kust van Split. Zeilend of tuffend verkennen we een stukje van de Adriatische Zee.

TEKST EN FOTO'S MICHEL VAEREWIJCK

En huizen er in die mooie zee ook haaien?”, vraagt Maria grappend aan onze skipper. Er volgt een korte stilte en ik merk hoe de reisleidster de skipper streng aanstaart, in spanning wachtend op zijn antwoord. „De enige haaien hier dragen pakken met dassen”, antwoordt hij glimlachend. We zijn allemaal opgelucht met dat antwoord, vooral de reisleidster. De komende drie dagen zullen Maria uit Zweden, de Hollander Max, de immer geraffineerde Milanees Sergio en ik het zeiljacht delen met onze skipper als gastheer en enige bevelhebber na God. Onze boot, een First 48, is nog niet helemaal klaar voor vertrek en we besluiten om in Fifé, de oudste taverne van Split, te gaan eten. Het kleine restaurant is onopvallend verborgen in een steegje. Het zit nokvol lokale lui die luid de voetbalmatch commentariëren. Als specialiteit krijgen we *pasticada*, een stoofpot van rundvlees en paprika die opgediend wordt met deegdumplings. De gul geschonken tafelwijntjes drinken als water en bepalen snel de sfeer in onze kleine groep. „Stevige kost als bescherming tegen scheurbuik”, lacht Max.

Regen heeft intussen de zon verdreven en maakt de loopplank gevaarlijk glad. Eén voor één gaan we voor het eerst aan boord. Kajuiten worden gekozen in functie van geslacht, nabijheid van het toilet en gesnurk. Dat laatste criterium geeft mij alvast een plaats in een van de tweelingkajuiten vooraan in de boot. Mijn buur Sergio is een vaste slaper en zelfs al zijn we slechts een plank dik van elkaar verwijderd, ik weet zeker dat hij bescheiden zal doen alsof hij niets hoorde.

Onze Zweedse Maria is een ervaren zeilster en wordt onder het waakzame oog van de skipper als eerste ingeschakeld in de afmeermanoeuvres. We varen de haven uit op de motor en zo luidruchtig als we voorheen waren, zo rustig zijn we nu. Traag verlaten we het vasteland en iedereen went in stilte aan het geluid van de motor, de wind en de klotsende golfjes.

De ochtendzon reflecteert op de bodem voor de grot en licht het water op in alle schakeringen van blauw tot turkoois.

NATUURLIJKE HAVEN

De Kroatische kust is bezaaid met eilanden. Van een brok rots tot eilanden met heuse steden. We varen richting Vis, een eiland voor Split. De zee is vlak en het monotone gebrom van de diesel overstemt het ruisen van het water. De kust is uit het zicht verdwenen. De regen ook, we kunnen eindelijk uit onze zweterige regenjassen.

Vijf uur later naderen we het haventje Vis. Het is haast leeg. De kaaimuur heeft dezelfde kleur als een strand. Ook de huizen, de kerken en het hele dorp zijn zandkleurig. De kade is meteen de hoofdstraat van het stadje dat zich enkele kilometers uitstrekt langs de kustlijn. Er heerst een opgewonden drukte. Kinderen lopen in groepjes luidruchtig van het ene eind naar het andere, hun handen vol zoetigheid en gebak. Het is het broodfeest, een lokale traditie waarbij de kinderen brood en taart bakken om ze vervolgens aan de volwassenen te verkopen. In de praktijk blij-

ken het de ouders of grootouders die aan de oven hebben gestaan, maar dat kan de pret niet bederven. Een groepje kinderen belaaft ons met schotels vol lekkers. We zijn uitgehongerd en die zoetigheden zijn van harte welkom. Het wordt hard onderhandelen en Max' kennis van het Kroatisch komt goed van pas.

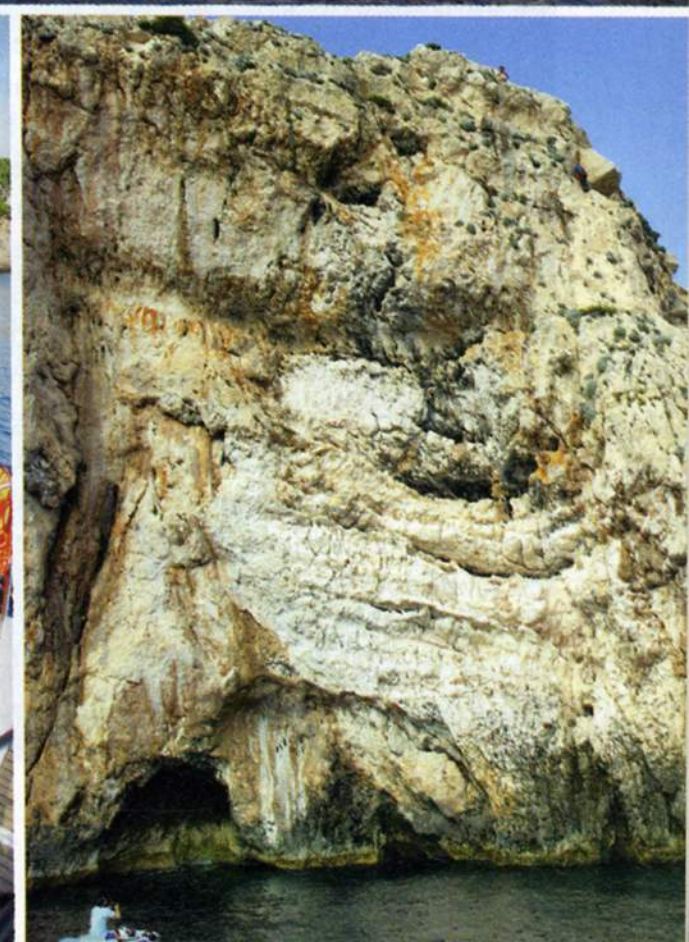
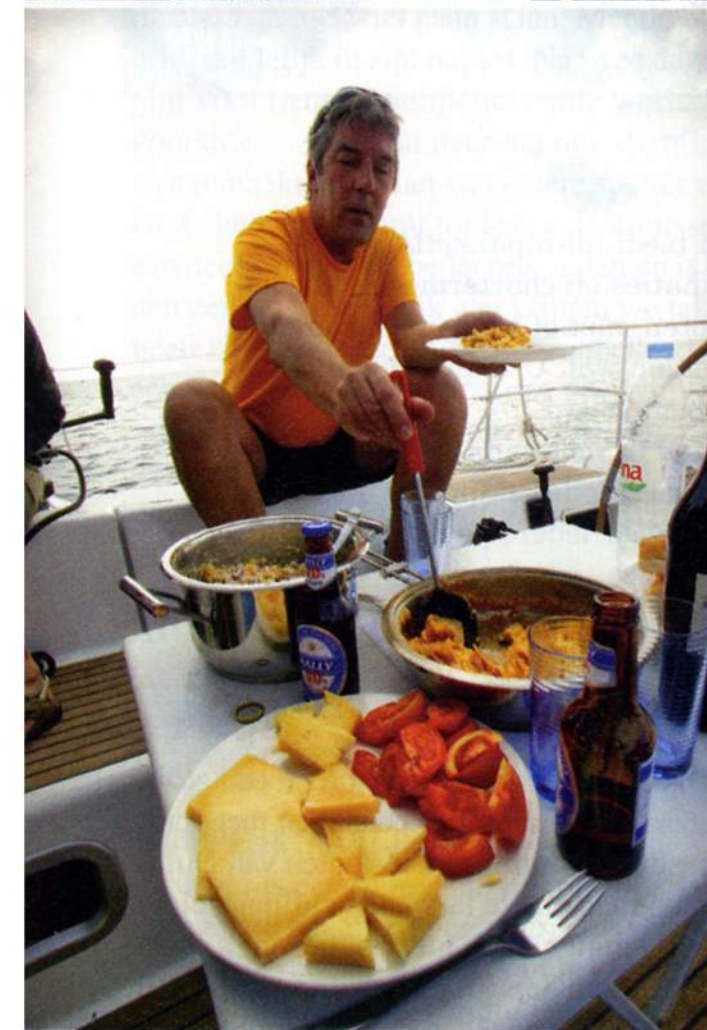
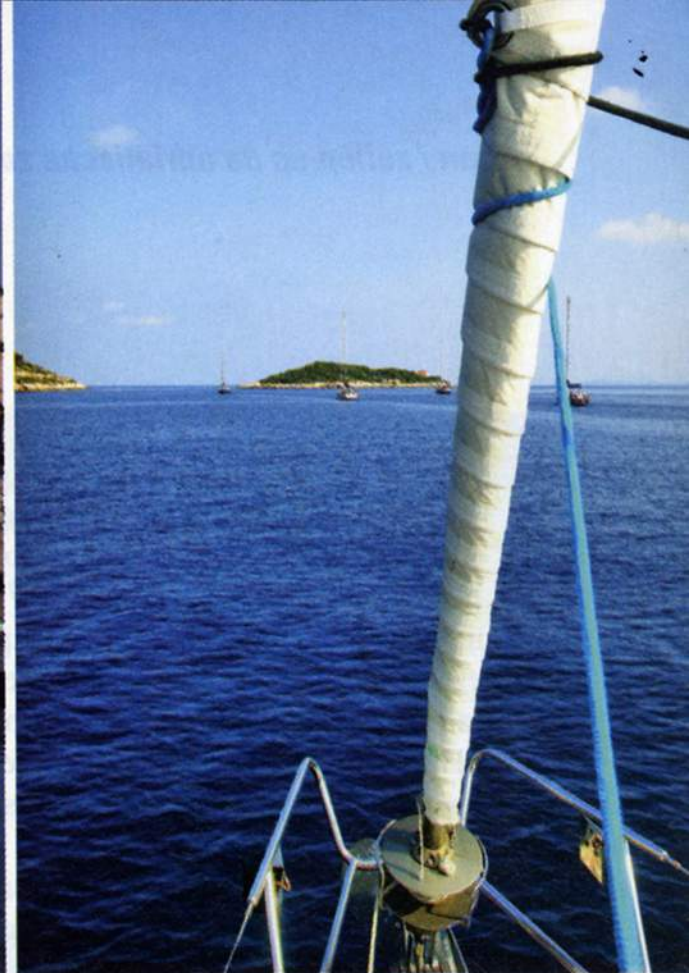
Dat de gebieden rond de Adriatische Zee een bewogen geschiedenis hebben, zie je aan de ruïnes van zeer verscheidene beschavingen die je her en der tegenkomt. Ook aan de rand van Vis vinden we een Romeinse archeologische site. Iets verderop staat een oude kapel. Een mis blijkt aan de gang en we horen tot buiten de vrouwenstemmen zingen en besluiten niet te storen. We wandelen tot aan het uiteinde van deze natuurlijke haven en genieten van het vallen van de avond en het panorama over Vis.

Later schuiven we aan tafel in het sfeervolle restaurant Val. De exuberante gastvrouw pakt gretig uit met filmsterren en andere vips, die deze plek weten te waarderen omwille van de lokale specialiteiten die ze hier in alle anonimiteit kunnen nuttigen. Val betekent trouwens 'golf' en meteen wordt duidelijk dat de specialiteiten recht uit de zee komen. We krijgen een heerlijk assortiment op houtvuur gegrilde vissen en schaaldieren, een bouillabaisse, het geheel voorafgegaan door een schotel met een keur aan *prsut* (gerookte ham en schapenkaas).

MAGISCH LICHTSPEL

Het flikkerende licht dat door de patrijspoort binnenvalt wekt mij vroeg. Als ik aanstalten maak om uit bed te glijden, schrik ik van het gekraak dat dit veroorzaakt en besluit te wachten tot iemand anders de stilte aan boord wil breken. Later blijkt dat ik niet de enige was die wachtte op een signaal om herrie te mogen maken. Voor we de trossen lossen, maken we nog snel gebruik van de douchefaciliteiten aan wal en nemen een kopje sterke koffie op een terras.

„Tijd voor een paar wereldwonderen”, zegt de skipper. Hij start de motor en manoeuvreert de boot handig richting zee. We zijn blijkbaar niet de enigen die de wereldwonderen willen zien, we zitten midden in een konvooi van jachten, alle op de motor varende bij gebrek aan wind. Een concentratie van zeilboten draait rondjes aan de voet van een steile rots. Het echolood geeft tientallen meters diepgang aan maar de stroming maakt het onmogelijk om stil te liggen en verplicht ons te synchroniseren in een ballet met de andere boten. Intussen werken Maria en de skipper het rubberbootje overboord, nemen we met zijn allen daarin plaats en peddelen in de richting van een grot. Binnen is het er donker en rumoerig. Andere toeristen hebben ook hun weg hierheen gevonden. Maar eenmaal onze ogen aangepast aan de duisternis ontvouwt zich een magisch lichtspel. De ochtendzon reflecteert op de bodem voor de grot en licht het water op in alle schakeringen van blauw tot turkoois. Even zijn we met stomheid geslagen en laten we onze zintuigen deze pracht opnemen.

Boven: de skipper meert de boot af in Vis. In de vissershaven van Hvar wordt overdag traag geleefd. De Kroatische kust is bezaaid met eilanden van allerlei formaat. Midden: Max geniet van de lunch op zee. Een luxejacht in de mondaine haven van Hvar. Onder: de historische kerk van Hvar met veel verwijzingen naar de Venetiaanse overheersing. De skipper helpt ons in de rubberboot, op weg naar de blauwe grot van Modra Spilja op Bisevo.

FEILLOZE STUURKUNST

Op de ruwe kusten van de talloze eilanden zijn er tal van baaitjes en inhammen die vaak alleen vanop zee bereikbaar zijn. Dat is ook het geval met de Stinivabaai op Vis, die alleen via een smalle opening te benaderen valt. Voor de skipper is het een uitdaging om zo ver mogelijk in de opening te varen, om zo de rubberboot tot vlak aan het strandje te brengen. Zijn stuurmanschap is verbluffend. Hij vaart met ons grote jacht rakelings maar feilloos langs de scherpe rotsen. Als kleine Columbussen zetten we even voet aan wal: op 'ons' strandje in 'ons' baaitje. Het moet super zijn om hier een dag tot rust te komen in alle stilte en privacy.

Het programma geeft ons echter geen kans om er lang van te genieten. De eerste voetafdrukken in het natte zand zijn nog niet gewist of we zijn weer aan boord van het jacht.

Al deze uitstapjes hebben onze honger aangescherpt. We duiken de kombuis in en verdringen elkaar om een bijdrage tot de lunch te leveren. We testen alle keukenonderdelen en dekken het tafeltje op het achterdek. Van roerei tot kaasschotel en zelfs een heuse warme kersentaart: het is genieten bij elke hap van onze eenvoudige maaltijd en complimenten over ieders bijdrage worden gul uitgedeeld.

Haast roerloos liggen we midden op zee, met alleen het geluid van overvliegende meeuwen en van het bestek op onze borden. De skipper staat naast mij en probeert van de taart te bijten zonder te morsen. Ik zie een stukje van zijn amulet hangen. „Heb je dat uit de boeg van een gezonken boot gehaald”, vraag ik als ik merk dat zijn sieraad eigenlijk een grote driehoekige tand is. „Het is een haaientang,” lacht hij, „afkomstig uit het natuurhistorisch museum van Dubrovnik, mijn geboorteplaats. Na een bombardement op de stad was de helft van het museum aan puin geschoten. Ik heb er toen een stuk haaienkaak gevonden, waaruit deze tand afkomstig is.” Even verliest de zee haar vredige karakter en is het raden naar wat er zich in de duistere driehonderd meter onder ons afspeelt. „Zijn er hier dan écht haaien”, vraagt Maria. De skipper stelt ons gerust: hij heeft daar nog nooit van gehoord, hij vult de glazen bij en brengt een toast uit op het goede gezelschap.

DE CHARME VAN EEN FILMSET

De zon gaat al onder als we om de pier van Komiza varen. Dit stadje aan de andere kant van het eiland Vis heeft de charme van een filmset. De kleine haven ligt vol vissersbootjes en de lage avondzon schittert op de golfjes. Opnieuw zijn beige en oker de hoofdtonen. Op het einde van deze zonnige dag krijgt de vakantie-sfeer een extra, schilderachtige dimensie. De kaai telt verschillende kleine cafeetjes met terrasjes. Uit een zaaltje weerklinken de klanken van een feest. We krijgen even de tijd om ons op te frissen want de taxi staat er over een halfuur. Pol Murvi heet de plek waar we met veel kabaal onthaald worden. De gastvrouw staat ons op straat op te wachten en we worden met schouderklopjes en veel onverstaanbare woorden binnengehaald. Voor de ingang is de chef en eigenaar een houtoven aan het aanwakkeren. Hij blaast krachtige stoten lucht door een pijp, recht onder de gloeiende kolen. Bij iedere luchtstoot geven honderden genestertjes een bescheiden vuurwerk. Onder de gloeiende assen en kolen blijkt een schotel verborgen. Het is deze bereidingswijze, typisch voor de streek, die aan alle gerechten gerookte aroma's verleent.

Praktisch

- www.Adriatica.net biedt all-inpakketten met verschillende combinaties en chartermogelijkheden van zeil- en motorboten, met of zonder stuurman en eventuele verblijven aan wal. U kunt zelf online uw pakket kiezen of samenstellen.
- Geldige vaarbewijzen of *yachtman*-certificaten worden vereist voor wie zonder skipper wil uitvaren.
- Een reispas is nodig voor iedere passagier of bemanningslid.
- De gangbare munt in Kroatië is de kuna (1 euro = 7,25 kuna).

De nachten zijn nog fris en de open haard verspreidt een gezellige gloed in de kleine eetzaal. De muren zijn behangen met vondsten uit de omgeving, van stukken amfoor tot restanten van Duitse geweren. De sfeer is ontspannen en we laten ons culinair leiden door de eigenaars. We krijgen ingelegde inktvis die smelt op de tong, slakken in kruidige saus en een romige risotto met lokale champignons voorgeschoteld. Huisgebakken brood, bier en lokale wijnen vergezellen onze rustieke maaltijd. Afronden doen we met een keur aan huisgebak en zelfgestookte *marc*.

HET ECHTE ZEILWERK

Terug aan boord gaan alle deurtjes toe. Ieder trekt zich terug in zijn kleine cocon, alleen met zichzelf en de omgevingsgeluiden. Golfjes klotsen en de amper merkbare bewegingen van de boot wegen me in een heerlijke slaap.

Prachtig Adriatisch ochtendlicht wekt de bemanning. We zijn al goed doorheen onze proviand en dat weerspiegelt zich in een minder opulent ontbijt. Enkele uren tuffen op de motor gaan traag voorbij. In de verte ontwaren we vliegende vissen die hardnekkig hun pogingen om aan de zee te ontsnappen volhouden, ondanks de meeuwen die hen in hun vlucht belagen.

Al geven de weersvoorspellingen hoop op lokale winden, voorlopig moeten we het doen met de motor. Door dit trage varen hebben we onze route weer moeten aanpassen. Ook vandaag zullen we in de route snoeien en rechtstreeks op het eiland Hvar varen.

Maar uit het niets verandert de gladde zee plots in een levende massa die de boot op de witte kopjes laat dansen. Wind. Zonder veel uitleg beginnen Maria en de skipper de zeilen klaar te maken. Hevig stampen en rollen van de boot maakt het haast onmogelijk om nog te staan. Max, Sergio en ik krijgen het bevel beneden alles wat los is vast te sjoeren. Het is een hele klus om van het intussen natte trapje af te dalen en onderin de dingen vast te maken terwijl we ons zelf moeten vastzetten tussen kasten en wanden in een poging om rechtop te blijven. Weg van de frisse lucht en een horizon voel ik me snel misselijk worden. Nooit voorheen was ik zeeziek, maar de benedendekse activiteit, een onverwerkte kater en deze woelige zee zijn blijkbaar de juiste mix. Eenmaal terug boven merk ik dat ik niet de enige ben. Intussen is de skipper in volle glorie aan zijn roerwiel gaan staan. Met de blik gericht op de horizon, is hij duidelijk in zijn nopjes. Na twee dagen tuffen op de motor begint voor hem eindelijk het echte werk. De golven slaan over de voorsteven en rollen over het dek. Sergio heeft zichzelf vooraan vastgemaakt en geniet van iedere spetter zilte zee. We maken vaart en de hele boot komt tot leven. Het misselijke gevoel kan slechts een deel van de pret bederven. Iedereen is blij dat we eindelijk kunnen zeilen. Geleidelijk aan krijgen we taken toebedeeld. Elk touw heeft zijn naam, die ons, leken, onbekend is. Gelukkig is de skipper een rustig en geduldig man en geeft hij telkens een uitvoerige beschrijving van elke stap die hij van ons verwacht. Maar zo snel als de wind opkwam, is hij ook weer weg. De zeilen verslapen en het duurt niet lang of we varen weer stapvoets op de motor.

Het is een hele klus om van het natte trapje af te dalen en onder in de kajuit de dingen vast te maken terwijl we alle moeite hebben om zelf rechtop te blijven staan.

TRAPPENSTRAATJES

Hvar is een mondaine trekpleister. De nette historische stadskern en de haven zijn een attractie voor de rijkere toerist. De geuniformeerde bemanning van het luxemotorjacht dat we kruisen, laat vermoeden welk fortuin erachter schuilt. De straatjes en pleintjes van Hvar herinneren aan Italië. Venetiaanse leeuwen prijken in heel wat gevels en op oude waterputten. Van alle eilanden is Hvar vermoedelijk het gulst bedeed met historische relikken. Gelegen langs strategische vaarroutes, is het doorheen de geschiedenis vaak bezocht, veroverd en vernield. De meeste historische huizen dateren uit de zestiende eeuw, periode van rijkdom, dankzij de wijnbouw en onder Venetiaanse auspiciën. Maar ook nu hebben we niet veel tijd en een halfuurtje is niet voldoende om de talloze kleine trappenstraatjes, kerkjes en steegjes te verkennen. Een snelle lunch en we moeten weer uitvaren met als bestemming en eindpunt Split. De stroming werkt tegen en het is al donker als we aan de horizon de lichtjes van de havenstad zien verschijnen. Sergio zit weer aan de boegspriet, Maria naast de mast. Max, de skipper en ik proberen onze spijt om het nakende afscheid met moppen en sterke verhalen te verdringen. Het zal nog een uur duren voor we de lichtjes bereiken en we onze mooie droomtocht moeten inruilen voor het vasteland.

Met dank aan *Croatian Airlines, Adriatica.net* & *PBZ-charter*.

Van boven af: de zon gaat onder achter de pier van Komiza. Tijdens het varen tussen de eilanden ontwaart je her en der verlaten strandjes.

